

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
для написання курсової роботи
з методики навчання англійської мови

для студентів 4-го курсу англійського відділення
факультету іноземних мов

Львів
Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка
2010

Рекомендовано до друку
кафедрою англійської філології
Протокол № 6 від 27.06.2008

Уклала: Юлія Михайлівна Дацько

Відповідальний за випуск Ю.А. Завгороднев

Редактор
Комп'ютерне верстання Наталії Лобач

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
для написання курсової роботи
з методики навчання англійської мови

для студентів 4-го курсу англійського відділення
факультету іноземних мов

Підп. до друку 2.07.08. Формат 60x84/16.
Папір друк. Друк на різогр. Гарнітура Minion Pro.
Умовн. друк.арк. Обл.-вид. арк.
Тираж 100 прим. Зам.

Видавничий центр Львівського національного університету
імені Івана Франка. 79000 Львів, вул.Дорошенка, 41.

1. Загальна характеристика курсової роботи з методики навчання англійської мови

Курсова робота як самостійна письмова робота реферативно-дослідного характеру передбачає вивчення конкретної наукової проблеми. Метою курсової роботи є:

- поглиблення знань з актуальних проблем методики викладання англійської мови;
- подальший розвиток умінь самостійного критичного опрацювання наукових джерел;
- стимулювання до самостійного наукового пошуку;
- розвиток умінь аналізувати передовий досвід та узагальнювати власні спостереження.

Процес виконання курсової роботи поділяється на декілька етапів, а саме:

- вибір теми курсової роботи;
- підготовка до написання курсової роботи;
- складання плану роботи;
- формування тексту курсової роботи;
- оформлення роботи;
- захист курсової роботи.

Курсова робота виконується англійською мовою згідно з навчальним планом на одну з тем, запропонованих викладачем кафедри англійської філології. Вибираючи тему курсової роботи, студент повинен зорієнтуватись у тому, щоб дослідження, здійснене в процесі написання курсової роботи, можливо було продовжити в подальших наукових пошуках. У процесі підготовки до написання курсової роботи підбираються й вивчаються літературні джерела, складається бібліографія. Особливу увагу слід звернути на періодичні видання (журнали “Іноземні мови”, “Англійська мова та література”, “Англійська мова в початковій школі”, “Иностранные языки в школе”), де можна знайти останні результати досліджень методистів. Важливо підібрати наукові джерела сучасної української та зарубіжної методичної літератури.

Відібрана література підлягає уважній обробці. Попереднє ознайомлення включає побіжний огляд змісту, читання передмови,

анотації. Розділи, що мають особливе значення для курсової роботи, старанно обробляють, звертаючи особливу увагу на наявність різних точок зору.

У процесі опрацювання літератури на окремих аркушах або картках роблять конспективні записи, виписки з тексту, цитати. При цьому слід обов'язково робити повні бібліографічні записи джерел: автора, назва книги (статті), видавництва (назви журналу), року видання, обсягу книги (номеру журналу), номеру сторінки з тим, щоб використати ці записи для підготовки списку використаної літератури й зробити необхідні посилання на джерела в тексті курсової роботи.

Навчально-методичні матеріали, розроблені студентами в ході написання курсової роботи, повинні свідчити про вміння розробляти цікаві прийоми і способи навчання й виховання учнів, серії та комплекси вправ з формування певних мовленнєвих навичок і розвитку мовленнєвих умінь, добирати мовний та мовленнєвий матеріал відповідно до мети дослідження, виготовляти наочні засоби навчання. Розроблені матеріали повинні бути впроваджені у навчальний процес з англійської мови під час педагогічної практики.

Курсова робота має бути зброшурована, акуратно і грамотно оформлена.

Обсяг курсової роботи – 20-25 друкованих сторінок. Курсова робота повинна бути чітко структурованою (див. розділ 2) з дотриманням таких вимог щодо оформлення: з виділенням окремих частин роботи, абзаців, з нумерацією сторінок, правильним оформленням посилань, виносок, цитат; наявності висновків і списку використаної літератури (20-25 джерел).

2. Структура курсової роботи

- Титульна сторінка
- План
- Вступ
- Основна частина
- Висновки

- Резюме
- Список використаної літератури
- Додатки
- Глосарій

Розглянемо кожен із структурних елементів детальніше.

- **Титульна сторінка**

Зразок

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
IVAN FRANKO NATIONAL UNIVERSITY OF LVIV
ENGLISH DEPARTMENT

WRITING DICTATIONS AT THE ENGLISH LESSONS

COURSE PAPER
PRESENTED BY

a fourth year student
of the English department

SUPERVISED BY

an associate professor
of the English department

LVIV 2010

• План

Попереднє ознайомлення з літературними джерелами є основою для складання плану курсової роботи. Самостійно складений студентом план обговорюється з науковим керівником і у разі необхідності коригується.

Зразок простого плану

Theme: The Use of Music and Songs at the English Lessons.

CONTENTS

Introduction.....	3
1. Music as an aid to teaching pronunciation.....	5
2. Music in vocabulary teaching.....	9
3. Suggested procedures for the presentation of songs.....	13
4. Exploitation of songs.....	17
Conclusion.....	21
Summary.....	22
References.....	23
Appendix.....	24
Glossary.....	25

Зразок складного плану

Theme: Testing Grammar

CONTENTS

Introduction.....	3
Chapter 1. Fundamental considerations in grammar testing.....	5
1.1. Pros and cons of grammar testing.....	5
1.2. Process of developing grammar tests.....	7
1.3. Basic principles of grammar testing.....	8
Chapter 2. Grammar testing techniques.....	11
2.1. Multiple-choice items.....	11
2.2. Pairing and matching items.....	13
2.3. Error-recognition items.....	14
2.4. Rearrangement items.....	15

2.5. Completion items.....	17
2.6. Transformation items.....	18
Conclusion.....	22
Summary.....	23
References.....	24
Appendices.....	25
Glossary.....	28

Формування тексту курсової роботи відбувається шляхом систематизації й обробки зібраних матеріалів з кожної позиції плану.

• У **вступі** обґрунтовується актуальність проблеми, формулюється об'єкт предмет, мета та завдання курсової роботи. Рекомендований обсяг вступу – 2-3 сторінки.

Наприклад, тема курсової роботи: Навчання діалогу-дискусії суспільно-політичного характеру в старших класах середніх навчальних закладів з поглибленим вивченням англійської мови.

Актуальність (topicality) даної проблеми полягає в тому, що, з одного боку, дискусія є ефективним засобом розвитку непідготовленого іншомовного мовлення, а з іншого – ця проблема недостатньо розроблена в методиці викладання іноземної мови в середніх навчальних закладах з поглибленим вивченням іноземної мови.

Об'єкт курсової роботи (the object) – процес навчання діалогу-дискусії суспільно-політичного характеру в середніх навчальних закладах з поглибленим вивченням англійської мови.

Предмет курсової роботи (the subject) – зміст і комплекс вправ для навчання діалогу-дискусії суспільно-політичного характеру учнів старших класів середніх навчальних закладів з поглибленим вивченням англійської мови.

Мета курсової роботи (the aim) полягає в розробці методики навчання діалогу-дискусії суспільно-політичного характеру в старших класах середніх навчальних закладів з поглибленим вивченням англійської мови.

Завдання курсової роботи (the tasks):

- уточнити етапи побудови діалогу-дискусії і визначити зміст навчання;

- уточнити навички і вміння, необхідні учням для ведення дискусії суспільно-політичного характеру;
- відібрати матеріал, що відображає предметно-операційний зміст та мовне оформлення діалогу-дискусії;
- розробити вправи для навчання діалогу-дискусії.

Практична цінність (the practical value) роботи полягає у розробці комплексу вправ для навчання діалогу-дискусії суспільно-політичного характеру учнів старших класів середніх навчальних закладів з поглибленим вивченням англійської мови.

• В **основній частині** рукопису розглядаються накреслені завдання дослідження, описується методика курсової роботи, аналізуються одержані результати, формуються методичні рекомендації. Основна частина може складатися з теоретичної і практичної. Теоретична частина роботи повинна містити критичний огляд наукової літератури з обраної теми, аналіз існуючих поглядів на предмет дослідження, огляд невирішених аспектів проблеми. У практичній частині описуються розроблена методика навчання і одержані результати. Необхідно звернути увагу на науковий стиль викладу матеріалу, якому притаманні:

1. послідовність;
2. логічність;
3. взаємозв'язок теоретичних положень;
4. точність формулювань;
5. визначення понять;
6. певна система та класифікація об'єктів, що розглядаються.

В кожному розділі повинна бути завершеність змісту, головна ідея, а також тези, підтверджені думками різних авторів, результатами практичного досвіду. Думки мають бути пов'язані між собою логічно. До кожного розділу роботи необхідно зробити висновки, а по закінченню роботи – формуються загальні висновки до всієї роботи в цілому.

• У **висновках** викладають найбільш важливі результати, одержані в роботі, які повинні містити формулювання розв'язаної наукової проблеми, її значення для практики викладання іноземної мови. Формують також рекомендації щодо подальшого використання здобутих результатів. Обсяг заключної частини – 2 сторінки.

• **Резюме** (анотація) пишеться українською мовою. Виклад матеріалу в резюме повинен бути стислим і точним. Необхідно користуватися мовою ділових документів і уникати складних граматичних зворотів. Слід використовувати стандартизовану термінологію, уникати маловідомих термінів (див. розділ 4).

• **Список використаної літератури**

До списку літератури включаються всі публікації вітчизняних і зарубіжних авторів, на які є посилання в роботі. При складанні списку використаних джерел необхідно дотримуватись вимог державного стандарту. Кожний бібліографічний запис починають з нового рядка з порядковою нумерацією. Літературу розташовують в алфавітному порядку авторів та назв праць, спочатку видання українською (російською) мовою, потім – іноземною. Всі джерела вказуються тією мовою, на якій вони видані.

Зразки бібліографічного опису різних видів наукових праць

Монографії (один, два або три автори):

- ▶ Сафонова, В.В. Проблемные задания на уроках английского языка в школе /В.В. Сафонова. – М.: Еврошкола, 2001. – 271 с.
- ▶ Близнюк, О.І. Ігри у навчанні іноземних мов: посібник для вчителів /О.І. Близнюк, Панова Л.С. – К: Освіта, 1997. – 64 с.
- ▶ Колкер, Я.М. Практическая методика обучения иностранному языку / Я.М. Колкер, Е.С. Устинова, Т.М. Еналиева. – М.: Академия, 2000. – 146 с.
- ▶ Bolitho, R. Good Language Teaching and Good Language Learning. – Bangladesh, 1999.
- ▶ Nunan, D., Lamb, C. The Self-Directed Teacher. – Cambridge, 1999.

Роботи, які мають більше трьох авторів, подають за назвою: у вихідних даних книги наводять прізвища чотирьох авторів, або трьох з припискою “та ін.,” якщо їх п’ять і більше, наприклад:

- ▶ Настольная книга преподавателя иностранного языка: справочн.пособие/ Е.А.Маслыко, П.К.Бабинская, А.Ф.Будько и др. – Минск: Вышэйш. школа, 2001.- 445 с.

- Державний освітній стандарт з іноземної мови (Загальна середня освіта У-ІХ класи /авторський колектив під кер. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 1998. – 32 с.

Наукові збірники

- Гуманістичні аспекти лінгвістичних досліджень і методики навчання іноземних мов: наук. зб. – К.: КДППМ, 1992. – 209 с.

Статті в журналах та наукових збірниках

- Ніколаєва, С.Ю. Рівні володіння іншомовним мовленням /С.Ю. Ніколаєва, О.М. Шерстюк // Іноземні мови. – 2000. - № 2. – С. 69-72.
- Миролюбов, А.А. Культуроведческая направленность в обучении иностранным языкам/А.А. Миролюбов // ИЯШ. – 2001. - № 5. – С. 11-14.
- Бігич, О.Б. Мета як вихідний компонент системи професійної підготовки майбутнього вчителя іноземної мови для початкової школи к вищому закладі освіти /О.Б. Бігич // Вісник КНЛУ, серія „Педагогіка та психологія”. – Вид. центр КНЛУ, 2001. – Вип.. 4. – С.12-14.
- Breen, M., Candlin, C.N. The Essentials of a Communicative Curriculum in Language Teaching // Applied Linguistics, 1999. – 1(2).

Дисертації

- Жеренко, Н.Є. Індивідуалізація навчання аудіювання учнів молодших класів шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов: автореф. дис. ... канд.пед.наук. – К., 2000. – 20 с.
- Черноватий, Л.М. Основи теорії педагогічної граматики іноземної мови: автореф. дис. ... док.пед.наук. – К., 1999. – 32 с.

Адреси інтернету

- Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment/ - Strasbourg, 2001 (<http://www.coe.int>).
- **Додаток** може містити графічний та ілюстративний матеріал; мовний і мовленнєвий навчальний матеріал, вправи, зразки наочних посібників, а також таблиці, анкети учнів тощо.

- ▶ У **глосарію** подаються визначення методичних термінів, які використовуються студентом у курсовій роботі.

3. Оформлення курсової роботи

Текст рукопису друкується через 1,5 інтервала. Розмір шрифту 14 у Times New Roman. Поля ліворуч, вгорі, внизу – 2,5 см, праворуч – 1 см. Відступ абзацу – 5 знаків. Фрагменти рукопису, які слугують ілюстративним матеріалом, друкуються курсивом.

Курсова робота повинна поділятися на розділи та підрозділи. Назви розділів та підрозділів формулюються стисло і чітко. Текст кожного розділу чи підрозділу починається з зазначенням його номера та назви відповідно до плану роботи. Розділи необхідно писати з нової сторінки, для підрозділів така вимога не обов'язкова. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Відстань між заголовком і текстом повинна дорівнювати 3 інтервали.

Всі сторінки роботи, крім титульної, нумеруються арабськими цифрами без знака № та крапки у кінці. На титульній сторінці цифра 1 не ставиться, нумерація починається із цифри 2 на сторінці плану.

Текст роботи може містити ілюстративний матеріал (малюнки, таблиці, схеми, приклади вправ, тощо). Такий матеріал повинен мати загальну нумерацію (арабськими цифрами) та відповідну назву. Ілюстрації нумеруються послідовно у межах розділу. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка, наприклад “вправа 1.2” (друга вправа першого розділу). Номер ілюстрації, її назва та посилання на джерело, де вправа була знайдена, подаються під ілюстрацією.

Таблиці нумеруються послідовно у межах розділу. Під таблицями симетрично розміщуються назви, які друкуються великими літерами. Під назвою таблиці у правому верхньому куті подається напис “Таблиця” із зазначенням її номера. Цей номер повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: “Таблиця 1.2.” (друга таблиця першого розділу). Якщо таблиця перенесена на другу сторінку, то над другою

частиною таблиці вказується “Продовження табл.” і зазначають її номер, наприклад: “Продовження табл.1.2”. Назви граф у таблиці починаються з великої літери, підзаголовки – з малої літери, якщо вони складають одне речення із заголовком, або з великої літери, якщо вони є самостійними. Висота рядків повинна бути не менше 8 мм. При посиланні у тексті на таблицю слово „таблиця” подається у скороченій формі „табл.1.2”.

Додатки друкуються на окремих аркушах і повинні мати заголовки. Слово „Appendix” подається у правому верхньому куті із нумерацією (якщо додатків декілька), але без позначки №, наприклад: „Appendix 1”.Dodatki розміщують у порядку появи посилань у тексті.

При посиланні в тексті роботи на певне джерело у квадратних дужках зазначається номер цього джерела за бібліографічним списком та сторінка, наприклад: [9, р.66]. Наведення цитати завершується поданням у круглих дужках автора роботи, року її видання та сторінки, наприклад: (Зимня 1999:169). У тексті можуть робитися також виноска. Після цитати в тексті у квадратних дужках вказується номер джерела за бібліографічним списком і номер виноска, а в кінці сторінки під рискою – знову зазначається номер джерела за бібліографічним списком та повна назва роботи, наприклад [6].

4. Базова методична термінологія для написання резюме

4.1. Формування англомовної граматичної компетенції

адаптація граматичних завдань	adaptation of grammar tasks
активний граматичний мінімум	active grammar minimum
граматична вправа	grammar task
граматична гра	grammar game
граматична компетенція	grammatical competence
граматична навичка	grammar habit
граматична структура	grammatical structure

граматична форма	grammatical form
граматичне правило	grammar rule
граматичне явище	grammar phenomenon/item
граматичний матеріал	grammar material
критерії відбору граматики	criteria for selecting grammar
навчати граматики комунікативно	to teach grammar communicatively
ознайомлення з граматичним явищем	grammar presentation technique
пасивний граматичний мінімум	passive grammar minimum
принцип багатозначності	principle of polysemy
принцип моделювання	principle of modelling
структурний підхід	structural approach

4.2. Формування англомовної лексичної компетенції

адаптація лексичних завдань	adaptation of vocabulary tasks
активний словниковий запас	active vocabulary
безперекладний спосіб	a direct way
значення слів	the meaning of words
критерії відбору лексики	criteria for selecting vocabulary
лексична вправа	vocabulary task
лексична гра	vocabulary game
лексичний запас	vocabulary/lexis
лексична компетенція	lexical competence
лексичний мінімум	vocabulary minimum
лексична навичка	vocabulary habit
лексична одиниця	lexical unit
навчати лексики комунікативно	to teach vocabulary communicatively
ознайомлення з лексичним явищем	vocabulary presentation technique
пасивний словниковий запас	passive vocabulary

перекладний спосіб	a translation way
потенціальний словниковий запас	potential vocabulary
семантичне поле	semantic field
способи пояснення лексики	ways of presenting vocabulary

4.3. Формування англомовної фонетичної компетенції

апроксимація	approximation
відбір	selection
вправи для навчання вимови	articulation exercises
вправи на впізнавання звуків	sound recognition exercises
вправи на диференціацію звуків	sound discrimination exercises
вправи на ідентифікацію звуків	pair practice
вправи на рецепцію звуків	sound perceptual exercises
дифтонги	diphthongs
звуки голосні	vowels
інтонаційна модель	intonation pattern
інтонація	intonation
компетенція	competence
компетенція лінгвістична/мовна	linguistic competence
компетенція фонетична	phonetic competence
метод аналітико-імітативний	analytical-imitative approach
метод аналітичний	analytical approach
метод імітативний	imitative approach
методи навчання фонетики	approaches to pronunciation teaching
навичка артикуляційна	pronunciation habit
навичка інтонаційна	intonation habit

приголосні	consonants
ритм	rhythm
розвиток слуху	ear training
тон	tone
тон висхідний	rising tone
тон низхідний	falling tone
тон низхідно-висхідний	fall-rise tone
транскрипція	phonetic script
фонема	phoneme
фонематичний слух	phoneme hearing
фонетика	phonetics
фонетична вправа	phonetic drill
фонетична зарядка	warming up
фонетична система	phonetic system
фонетичний матеріал	phonetic material
фонетичний мінімум	pronunciation minimum
фонологічна система	phonological system

4.4. Формування англомовної компетенції в аудіюванні

антиципація, ймовірне прогнозування	an anticipation/prediction/forward inferencing
аудитна компетенція	auditory competence
аудитивна пам'ять	auditory memory
аудіювання	listening/ listening comprehension
аудіювання діалогу/полілогу	listening to interaction
аудіювання з критичною оцінкою	critical listening
аудіювання з повним розумінням	listening for detailed comprehension
аудіювання з розумінням основного змісту	skim listening/ listening for gist
аудіювання з частковим розумінням	listening for partial comprehension/ selective listening

аудіювання монологу	transactional listening
аудіювання як компонент усномовленнєвого спілкування	interaction listening/ conversational listening/ reciprocal listening
впізнавання	recognition/discrimination
екстенсивне аудіювання	extensive listening
завдання з аудіювання	listening task
завдання під час аудіювання	while-listening activities
здогадка за контекстом	guessing/infering from context
інтенсивне аудіювання	intensive listening
комунікативне аудіювання	communicative listening
контроль розуміння	comprehension check
матеріали для аудіювання	listening materials
мовленнєве вміння	speech skill
мовлення у запису	recorded speech
мовні труднощі	linguistic difficulties/language problems
навчальне аудіювання	guided listening
надлишковість інформації	redundancy
передтекстові завдання	pre-listening activities
післятекстові завдання	post-listening activities
повідомлення	message/input
позамовні труднощі	extralinguistic difficulties
сегментування мовленнєвого потоку	segmentation/chunking
співрозмовник	interlocutor
сприйняття на слух	auditory perception
фонові знання	background knowledge
фоновий шум	extraneous noise

4.5. Формування мовленнєвої компетенції у говорінні

взаємодія співрозмовників	interaction
вміння ДМ	interactional skills
вміння завершити бесіду	relinquishing a turn
вміння ММ	transactional skills
вміння підтримувати бесіду	holding a turn
вміння у говорінні	speaking skills
генерація ідей	brainstorming / mind mapping
„готові” мовленнєві одиниці,	cliche
переказ	retelling
диспут	debate
діалог	dialogue, conversation
діалог, в якому один із співрозмовників бере всю ініціативу на себе	one-side dialogue/ conversation
діалог-зразок	model dialogue/ conversation
діалогічна єдність	adjacency pair/ dialogical unit
драматизація	drama/ dramatising
заповнювачі пауз/ мовчання	silence/ pause/ gap fillers
звіт про результати дискусії	reporting back
контраргумент	counterstatement
короткий переказ	oral summary
мікродіалог	microdialogue
мовленнєва компетенція в говорінні	speaking competence
мовленнєві “формули”	conversational formulas
мовлення діалогічне	interactional/ dialogical speech
мовлення монологічне	transactional speech
монолог	monologue, discourse
обговорення, дискусія	discussion
обмін думками	exchange of opinion
передача інформації	transaction
повні/ неповні речення	full/elliptical sentences

понадфразова єдність	superphrase unit
репліка в діалозі	speaking turn / line of dialogue
репліка коротка	short turn
репліка реактивна	response / reply
репліка розгорнута	long/extended turn
реплікування/обмін репліками	turn-taking
рішення проблемних задач	problem solving
розмова, бесіда	talk
рольова гра	role play
співбесіда	oral interview
структурно-мовленнєва схема діалогу	skeleton dialogue
твердження, аргумент	statement
усне повідомлення	oral reporting/ oral report
усний виступ	presentation
усний коментар	oral commentary
характеристики комунікативні	communicative characteristics/ features
характеристики лінгвістичні (мовні)	linguistic characteristics/ features

4.6. Формування мовленнєвої компетенції у читанні

антиципація/ймовірне прогнозування	anticipation/prediction
буквено-звукові зв'язки	letter-sound correlation
вміння у читанні	reading skills
внутрішнє промовляння	inner articulation
впізнавання	recognition
групування слів у речення	grouping
головні персонажі	key/main characters
дотекстовий етап	pre-reading stage
етап читання	while-reading stage

зміст читання	plot line
картки миттєвого пред'явлення	flash-cards
компетенція в читанні	reading competence
механізми читання	mechanisms of reading
навички читання	reading sub-skills / habits
оцінювання	assessment
післятекстовий етап	after-reading stage
поділ мовленнєвого потоку на дискретні одиниці	segmentation / chunking
сміслова здогадка	guessing / inferring from context
сміслові віхи	key points
сприймання	perception
стратегія читання	reading strategy
суть	gist
техніка читання	technique of reading
текстові вправи	text-based activities
хорове читання	chorus reading
читання вголос	reading aloud, oral reading
читання вивчаюче	reading for detailed comprehension / intensive reading
читання групове	group reading
читання домашнє	home reading
читання класнє	class reading
читання з критичною оцінкою	critical reading
читання зріле	communicative reading/ fluent
читання індивідуальнє	individual reading
читання навчальнє	guided reading
читання ознайомлювальнє	reading for gist
читання переглядове	scanning reading
читання пошепки	reading in a whisper
читання про себе (мовчки)	silent reading/in silence
читання частковє	partial reading

4.7. Формування мовленнєвої компетенції у письмі

анотація	annotation
висновки	conclusion
вміння у письмі	writing skills
вступ	introduction
диктант	dictation
диктант з використанням ма- люнків	picture dictation
диктант усний	oral dictation
диктант-переклад	dictation-translation
другорядні речення	supporting sentences
друковані літери	block letters, printscript
есе	essay
записи адрес	addresses
записи на пам'ять	reminders
записи у щоденнику	diaries, journals
записки ділові	memoranda, memos
записки приватні	notes
заповнення бланків	form completion
засоби поєднання речень	sentence linkers
звіт	progress report
звіт з дослідження	research report
каліграфічні навички	graphic habits
каліграфія	calligraphy
ключове речення	topic sentence
компетенція у письмі	writing competence
компресія тексту, короткий пе- реказ	summarising
конспекти, нотатки	notes
конспектування друкованого тексту	note-making
конспектування тексту, що про- слуховується	note-taking

контракт	contracts
контроль написаного	revising, editing, post-writing
лист діловий	business letter
лист приватний	letter
листівки вітальні	postcards
мовленнєвий продукт, твір	composition
написання листа у відповідь на одержану інформацію	letter-writing in response to information
оголошення	public notice
орфографія	spelling
основна частина	body
переказ короткий	summary
писемне мовлення комунікативне	writing for communication
писемне мовлення навчальне	writing for training /writing for reinforcement
писемне мовлення, орієнтоване на продукт мовленнєвої діяльності	product-oriented writing, genre-based writing
писемне мовлення, орієнтоване на процес мовленнєвої діяльності	process-oriented writing
письмо вільне	free writing
письмо кероване	guided writing
письмо навчальне	study writing, academic writing
письмо особисте, персональне	personal writing
письмо професійне	professional writing, academic writing
письмо соціальне (для підтримки спілкування)	social writing
письмо творче	creative writing
письмо швидке	fast writing, automatic writing
письмо, писемне мовлення	writing
письмове повідомлення у скороченому варіанті	summary writing

письмовий коментар	written commentary
план висловлювання	outline
планування змісту писемного повідомлення	pre-writing /rehearsing
повідомлення телефонне	telephone message
поштові електронні	e-mail messages
почерк	handwriting
протокол	minute
процес викладу думок	composing
редагування	editing
резюме	summary, precis
рецензія	review
самодиктант	self dictation
стаття	article
структурування змісту писемного повідомлення	writing, drafting
твір	composition
твір-опис	description
твір-повідомлення	narration
твір-роздум	argument
тези	abstracts
техніка письма	mechanics of writing
типи писемних повідомлень (жанри)	written genres, types of writing
укладання плану	outlining

4.8. Урок як основна форма навчального процесу

активність учнів	pupils' activity
аналіз уроку	lesson evaluation
взаємовідвідування та аналіз	peer observation and evaluation
виправлення помилок	error correction
вирази класного вжитку англійською мовою	classroom English

виставлення оцінок	marking/grading
вправи комунікативні	communicative activities
вправи тренувальні	practice activities
групова робота	group work
дисципліна/поведінка учнів	student discipline/behaviour
домашнє завдання	homework/extra-class work
допоміжні засоби навчання	teaching aids
етап уроку	lesson stage
завдання	objectives
заклучна частина	closure/end
зворотний зв'язок	feedback
зміст	content
індивідуальна робота	individualised learning/solo work
індивідуальні заняття	one-to-one instruction
картка з опорами	cue card
керування навчальною діяльністю учнів	classroom management
колективна робота	cooperative learning
компонент	component
комунікативна спрямованість навчання	communicative language teaching
конспект	teacher's notes
контроль	assessment/testing
мовленнева розминка/ зарядка	warmer / warm-up /warm-up activities / tune-in activities
мовлення вчителя	teacher talk
мовлення учня	pupil/student talk
навчальні ігри	language games
невеликі групи для обговорення проблем	buzz groups
обладнання	materials and equipment
організаційні форми	classroom organization/grouping /arrangement
організація і регулювання навчальної діяльності учнів	classroom monitoring

основна частина	body
оцінка	mark/grade
парна робота	pair work
педагогічне спілкування	classroom interaction
перевірка	checking, check
підсумки	summing up
план уроку	lesson plan
планування поурочне	lesson planning
планування тематичне	perspective/unit planning
погана поведінка учня	disruptive/unacceptable student behaviour
подача/презентація	presentation
початок	entry/beginning activity
практика	fluency/free practice
робота у ланцюжку	chain drill/work
роздавальний матеріал	hand outs (HO)
розподіл часу	classroom dynamics timing
розташування парт у класі	seating arrangement
самоаналіз	self/evaluation
самоконтроль	self-assessment
самостійна робота	independent learning
співвідношення рідної та ІМ	code switching
сприятливий психологічний клімат	positive classroom climate
тип навчальної взаємодії	type of classroom interaction (T-P; T-CI etc.)
тип/модель уроку	lesson type
тренування	controlled/guided practice
фронтальна робота	plenary/whole class work
хід уроку	procedure(s)
цілі	goals/ aims
час, що відводиться мовленню вчителя/учня	teacher/student talking time

5. Рекомендована література

5.1. Формування англомовної граматичної компетенції

1. Гаджієва, Т.Г. Вживання граматичних структур за комунікативною методикою / Т.Г. Гаджієва // Англійська мова та література. – 2003. - №34. – С.2-3.
2. Гільчук, Ю. А. Творчий підхід до навчання граматики у початковій школі/ Ю.А. Гільчук // Англійська мова та література. – 2004. - №4. – С.7-10.
3. Кравченко, В.Б. Подолання типових помилок україномовних учнів засобами крупно блочного викладу граматичного матеріалу на уроках англійської мови /В.Б. Кравченко // Англійська мова та література. – 2005. - №27. – С.2-7.
4. Маркевич, Г.В. Таблиці та схеми під час вивчення граматики англійської мов /Г.В. Маркевич // Англійська мова та література. – 2005. - №24. – С.7-8.
5. Меркулова, Т.К. Інтерактивні та творчі завдання під час навчання не особових форм дієслів /Т.К. Меркулова // Англійська мова та література. – 2005. - №8. – С.2-5.
6. Панченко, А.Г. Граматичні завдання та часи дієслів /А.Г. Панченко // Англійська мова та література. – 2005. - №31. – С.14-22.
7. Хоменко, Н.В. Ігри з дієсловами /Н.В. Хоменко // Англійська мова та література. – 2004. - №9. – С.12-13.
8. Якунін, І.С. Комплекс інтерактивних ігор з вивчення чи повторення англійської граматики англійської мови /І.С. Якунін // Англійська мова та література. – 2006. - №5. – С.-22.
9. Baxter, A. Evaluating Your Students. - Richmond Publishing, 1997.
10. Bowen, T. and Marks, J. Inside Teaching. – Heinemann, 1994.
11. Cross, D. A Practical Handbook of Language Teaching. – London, 1991.
12. Harmer, J. Teaching and Learning Grammar. – Longman, 1997.
13. Heaton J.B. Writing English Language Tests. – Longman, 1991.
14. Hughes, A. Testing for Language Teachers. – CUP, 1991.
15. Jones, L. Use of English. – CUP, 1993.

16. Lewis, M. and Hill, J. Practical Techniques. – Language Teaching Publications, 1992.
17. Nunan, D. Language Teaching Methodology. – Prentice Hall Europe, 1998.
18. Scrivener, J. Learning Teaching. – Bath Press, 1994.
19. Ur, P. A Course in Language Teaching. – CUP, 1997.
20. Ur, P. Grammar Practice Activities. – CUP, 1991.
21. Woods, E. Introducing Grammar. – Penguin Books, 1995.

5.2. Формування англомовної лексичної компетенції

1. Десятник, Ж.В. Як діти запам'ятовують слова /Ж.В. Десятник // Англійська мова в початковій школі. – 2006. - №3. – С.8-9.
2. Климишина, Н.Г. Ефективне використання наочного матеріалу /Н.Г. Климишина //Англійська мова в початковій школі. – 2004. - №1. – С.19-20.
3. Ходіна, М.А. Методи збагачення активної лексики учня (середній етап навчання) /М.А. Ходіна //Англійська мова та література. - 2005. - №4. – С.2-5.
4. Baxter, A. Evaluating your Students. – Richmond Publishing, 1997.
5. Bowen, T. and Mark, J. Inside Teaching. – Heinemann, 1994.
6. Gairns, R. and Redman, S. Working with Words. – CUP, 1991.
7. Heaton, J.B. Writing English Language Tests. – Longman, 1991.
8. Hubbard, J. and Thornton, W. A Training Course for TEFL. – OUP, 1991.
9. Hughes, A. Testing for Language Teachers. – CUP, 1991.
10. Lewis, M. and Hill, J. Practical Techniques. – Language Teaching Publications, 1992.
11. Morgan, J. and Rinvoluceri, M. Vocabulary. – OUP, 1991.
12. Nunan, D. Language Teaching Methodology. - Prentice Hall Europe, 1998.
13. Scrivener, J. Learning Teaching. – Bath Press, 1994.
14. Ur, P. A Course in Language Teaching. – CUP, 1997.
15. Willis, J. Teaching English through English. – Longman, 1981.

5.3. Формування англомовної фонетичної компетенції

1. Карп'юк, О. Д. Комунікативно орієнтоване навчання у 2-4 класах /О.Д. Карп'юк //Англійська мова в початковій школі. – 2007. - №1. – С.5-8.
2. Мальцева, І.Є. Розвиток фонетичного слуху на уроках англійської мови / І.Є. Мальцева, К.В. Підченко //Англійська мова та література. - 2005. - №9. – С.11-12.
3. Меркулова, Т.К. Enjoyable pronunciation activities for young children /Т.К. Меркулова //Англійська мова та література. – 2006. - №2. – С.25-27.
4. Солошенко, Я.З. Teaching Pronunciation /Я.З. Солошенко, Т.І. Москаль // English. – 2004. - №38.- С. 5-7.
5. Bowen, T. and Marks, J. Inside Teaching. – Heinemann, 1994.
6. Hubbard, J. and Thornton, W. A Training Course for TEFL. – OUP, 1991.
7. Nunan, D. Language Teaching Methodology. – Prentice Hall Europe, 1998.
8. Taylor, L. Pronunciation in Action. – Prentice Hall, 1993.
9. Ur, P. A Course in Language Teaching. – CUP, 1997.

5.4. Формування англомовної компетенції в аудіюванні

1. Семенко, І.В. Different kinds of practice techniques for listening activities /І.В. Семенко //Англійська мова та література. – 2005. - №8. – С.6-11.
2. Anderson, A. and Lynch T. Listening. - OUP, 1991.
3. Baxter, A. Evaluating Your Students. – Richmond Publishing, 1997.
4. Bowen, T. and Marks, J. Inside Teaching. – Heinemann, 1994.
5. Heaton, J.B. Writing English Language Tests. – Longman, 1991.
6. Hubbard, J. and Thornton, W. A Training Course for TEFL. – OUP, 1991.
7. Hughes, A. Testing for Language Teachers. – CUP, 1991.
8. Grant, N. Making the Most of Your Textbook. – Longman, 1991.
9. Lewis, M. and Hill, J. Practical Techniques. – Language Teaching Publications, 1992.

10. Lynch, T. *Communication in the Language Classroom*. - OUP, 1997.
11. Nunan, D. *Language Teaching Methodology*. - Prentice Hall Europe, 1998.
12. Rost, M. *Listening in Action*. - Prentice Hall, 1991.
13. Scott, W.A. and Ytreberg, L.H. *Teaching English to Children*. - Longman, 1991.
14. Scrivener, J. *Learning Teaching*. - Bath Press, 1994.
15. Underwood, M. *Teaching Listening*. - Longman, 1990.
16. Ur, P. *A Course in Language Teaching*. - CUP, 1997.
17. Ur, P. *Teaching Listening Comprehension*. - CUP, 1992.
18. Willis, J. *Teaching English Through English*. - Longman, 1981.

5.5. Формування мовленнєвої компетенції у говорінні

1. Грібкова, І.Ф. Розвиток мовленнєвих навичок за комунікативними методами / І.Ф. Грібкова // *Англійська мова та література*. - 2006. - №2. - С.30-33.
2. Карп'юк, О.Д. Навчання спілкування через перехід від ролі слухача до ролі учасника / О.Д. Карп'юк // *English*. - 2002. - №29-32. - С.13.
3. Карп'юк, О.Д. Основні принципи комунікативно орієнтованого навчання / О.Д. Карп'юк // *Англійська мова та література*. - 2006. - №1. - С.6-8.
4. Козіна, Л.Л. Розвиток навичок комунікативного мовлення на уроках англійської мови / Л.Л. Козіна // *Англійська мова та література*. - 2003. - №34. - С.4-8.
5. Науменко, Т.К. Шляхи активізації мовленнєвої діяльності на уроках англійської мови / Т.К. Науменко // *Англійська мова та література*. - 2007. - №4. - С.5-8.
6. Мирошніченко, А.Л. Навчання усного мовлення / А.Л. Мирошніченко // *Англійська мова та література*. - 2004. - №31. - С.9-13.
7. Оніщенко, І.О. Комунікативні вправи на уроці / І.О. Оніщенко // *Англійська мова та література*. - 2005. - №10. - С.14-15.
8. Baxter, A. *Evaluating your Students*. - Richmond Publishing, 1997.
9. Bowen, T. and Marks, J. *Inside Teaching*. - Heinemann, 1994.

10. Grant, N. Making the Most of Your Textbook. – Longman, 1991.
11. Hadfield, J. Advanced Communication Games. – Nelson, 1987.
12. Heaton, J.B. Writing English Language Tests. – Longman, 1991.
13. Hubbard, J. and Thornton, W. A Training Course for TEFL. – OUP, 1991.
14. Hughes, A. Testing for Language Teachers. – CUP, 1991.
15. Ladousse, G.P. Role play. – OUP, 1991.
16. Lewis, M. and Hill, J. Practical Techniques. – Language Teaching Publications, 1992.
17. Lynch, T. Communication in the Language Classroom. – OUP, 1997.
18. Nunan, D. Language Teaching Methodology. – Prentice Hall Europe, 1998.
19. Scott, W.A. and Ytreberg, L.H. Teaching English to Children. – Longman, 1991.
20. Scrivener, J. Learning Teaching. – Bath Press, 1994.
21. Underhill, N. Testing Spoken Language. – CUP, 2000.
22. Ur, P. A Course in Language Teaching. – CUP, 1997.
23. Ur, P. Discussions that Work. – CUP, 1991.
24. Willis, J. Teaching English through English. – Longman, 1981.
25. Wingate, J. Getting Beginners to Talk. – Prentice Hall Europe ELT, 1993.

5.6. Формування мовленнєвої компетенції у читанні

1. Бишенко, О.І. Деякі аспекти навчання читання на початковому рівні /О.І. Бишенко // Англійська мова в початковій школі. – 2005. - №1.- С.21-23.
2. Маточкова, В.Ф. Підвищення мотивації навчання /В.Ф. Маточкова // Англійська мова та література . – 2005. - №9. – С.2-3.
3. Павлюк, Л.М. Розвиток критичного мислення учнів під час читання на уроках англійської мови /Л.М. Павлюк //Англійська мова та література. – 2005. - №6. – С.2-3.
4. Baxter, A. Evaluating your Students. – Richmond Publishing, 1997.
5. Bowen, T. and Marks, J. Inside Teaching. – Heinemann, 1994.
6. Grant, N. Making the Most of your Textbook – Longman, 1991.

7. Heaton, J.B. Writing English Language Tests. – Longman, 1991.
8. Hubbard, J. and Thornton, W. A Training Course for TEFL. – OUP, 1991.
9. Hughes, A. Testing for Language Teachers. – CUP, 1991.
10. Lewis, M. and Hill, J. Practical Techniques. – Language Teaching Publications, 1992.
11. Lynch, T. Communication in the Language Classroom. – OUP, 1997.
12. Nunan, D. Language Teaching Methodology. – Prentice Hall Europe, 1998.
13. Scott, W.A. and Ytreberg, L.H. Teaching English to Children. – Longman, 1991.
14. Ur, P. A Course in Language Teaching. – CUP, 1997.
15. Walker, R. Language for Literature. – Collins Educational London and Glasgow, 1990.
16. Willis, J. Teaching English through English. – Longman, 1981.

5.7. Формування мовленнєвої компетенції у письмі

1. Матвієнко, Т. Л. Навчання письма /Т.Л. Матвієнко //Англійська мова в початковій школі. – 2006. - №3. – С.38.
2. Матвієнко, Т.Л. Правильне письмо – запорука успішного навчання /Т.Л. Матвієнко //Англійська мова та література. – 2004. - №26. – С.21-22.
3. Baxter, A. Evaluating your Students. – Richmond Publishing, 1997.
4. Bowen, T. and Marks, J. Inside Teaching. – Heinemann, 1994.
5. Brooks, A., Grundy, P. Writing for Study Purposes. – CUP, 1990.
6. Freeman, D. and Richards, J.C. Teacher Learning in Language Teaching. – CUP, 1996.
7. Grant, N. Making the Most of your Textbook. – Longman, 1991.
8. Heaton, J.B. Writing English Language Tests. – Longman, 1991.
9. Hubbard, J. and Thornton, W. A Training Course for TEFL. – OUP, 1991.
10. Lynch, T. Communication in the Language Classroom. – OUP, 1997.
11. Nunan, D. Language Teaching Methodology. – Prentice Hall Europe, 1998.

12. Scott, W.A. and Ytreberg, L.H. Teaching English to Children. – Longman, 1991.
13. Ur, P. A Course in Language Teaching. – CUP, 1997.
14. Wallace, M.J. Study Skills in English. – CUP, 1993.
15. White, R. and Arndt, V. Process Writing. – Longman, 1997.
16. Willis, J. Teaching English through English. – Longman, 1981.

5.8. Урок як основна форма навчального процесу

1. Волошина, Л.Ю. Психологічний аналіз уроку. Урок як умова розвитку пізнавальних процесів в учня //Л.Ю. Волошина //Англійська мова в початковій школі. – 2005. - №5. – С.5-8.
2. Демчик, Л.П. Форми проведення занять з англійської мови у початкових класах //Л.П. Демчик //Англійська мова та література. - №33. – С.6-8.
3. Карпенко, О.О. Про користь фізкультурних хвилинок на уроках іноземної мови /О.О. Карпенко //Англійська мова та література. - 2003. - №31. – С.2-3.
4. Москаленко, Ю.Г. Поурочний план – запорука успіху /Ю.Г. Москаленко // Англійська мова та література. – 2004. - №25. – С.11-14.
5. Птахова, Л.В. Планування усної теми “Meals” //Л.В. Птахова //Англійська мова та література. – 2004. - №10. – С.7-8.
6. Свиридюк, Т.В. Планування уроків з англійської мови у 2 класі /Т.В. Свиридюк, Н.В. Юхимчик //Англійська мова та література. – 2004. - №9.- С.5-11.
7. Dunn, O. Beginning English with Young Children. - Macmillan Publishers Ltd., 1991.
8. House, S. An Introduction to Teaching English to Children. - Richmond Publishing, 1997.
9. Nunan, D. and Lamb, C. The Self-directed Teacher. – CUP, 1999.
10. Richards, J.C., Lockhart, C. Reflective Teaching in Second Language Classrooms. – CUP, 1997.
11. Scott, W.A. and Ytreberg, L.H. Teaching English to Children. – Longman, 1991.
12. Scrivener, J. Learning Teaching. – Bath Press, 1994.

13. Underwood, M. Effective Class Management. – Longman, 1997.
14. Ur, P. A Course in Language Teaching. – CUP, 1997.
15. Willis, J. Teaching English through English. - Longman, 1981.

5.9. Адреси інтернету

1. <http://www.learnenglish.org.uk>
2. http://www.learnenglish.org.uk.kid_frame.html
3. <http://www.britishcouncil.lv/english/index.htm>
4. <http://searchenglish.britishcouncil.org/>
5. <http://www.teachingenglish.org.uk/>